

Trpijo tako živci kot računalniki

Elektronska sporočila so vse bolj priljubljena za poslovno in zasebno komuniciranje

Nataša Zotlar

Slovenski uporabniki interneta pošljemo po podatkih raziskave Raba interneta v Sloveniji (RIS) okoli 52 milijonov elektronskih sporočil na leto ali povprečno štiri na dan. Uporaba e-poste močno narašča, v zadnjih letih se je povišala za štiristo odstotkov. E-pošta je vse bolj priljubljeno in uporabno sredstvo za komuniciranje tako v poslovne kot zasebne namene.

Kar četrtno vse e-pošte predstavljajo nezaželeni sporočila ali spam. V zadnjem letu smo slovenski uporabniki prejeli skupaj 11 milijonov tovrstnih obvestil. Več kot polovica se jih pritožuje nad tovrstnim vdorom v njihove poštno predale. Večina nezaželenih e-sporočil prihaja od tujih pošiljateljev, strokovnjaki pa ocenjujejo, da bo prodor po vstopu v Evropsko unijo še večji. Po besedah **Matije Grabnarja**, specialista za omrežne storitve v javnem zavodu Arnes, največ takšne pošte pošiljajo sleparji, ki prodajajo tablete za povečanje penisa ali prsi, viagro brez recepta, pornografijo in podobno. Raznovrstna spam-sporočila so povzročila ostre odzive med uporabniki Arnesove e-pošte. Odkar je podjetje uvedlo zaščito pred virusi in nezaželena pošto, se je število pritožb zmanjšalo.

Slovenska podjetja od sprejetja novega zakona o varstvu potrošnikov, ki prepoveduje pošiljanje e-pošte brez privolitve naslovnika, pošiljajo bistveno manj spam-sporočil. V nedavni raziskavi med ameriškimi podjetji so ugotovili, da spam-posta povzroči kar za deset milijonov dolarjev škode zaradi časa, porabljenega za odpiranje, brisanje in zaščito pred virusi, ki jih morda prenaša. "Uporabnikom svetujemo, da tovrstno pošto, ki se je ne morejo znebiti, pošljejo na tržno inšpekcijo, ki ukrepa," svetuje Grabnar. Pošiljatelju grozi kazen od milijon do tri milijone tolarjev. Če nezaželena e-sporočila prihajajo iz tujih omrežij, pa lahko uporabite brezplačno programsko opremo za zaščito, ki jo najdete na internetu: spamnet ali email remover.

Pošta prek interneta pa nosi še eno nevarnost - možnost okužbe z virusi. Le-ti so po raziskavi RIS prizadeli 40 odstotkov vseh slovenskih uporabnikov interneta. Podatek, ki primerja evropske in slovenske uporabnike, pa kaže na to, da se ravno slovenski pošiljatelji e-pošte uvrščamo med najbolj ogrožene za okužbo. Najboljša preventiva je, da spam-pošte, ki velikokrat prinaša e-sporočila, okužena z virusi, ne odprete. Med bolj znanimi virusnimi skupinami so trojanski konji, ki se predstavljajo kot nekaj drugega, na primer mamljive internetne igrice. Ko jih uporabnik odpre, pa se začnejo nalagati v računalnik in povzročijo resnejše okužbe in škodo. Če redno posodabljate protivirusni program in ne odpirate neznane e-pošte, se možnost okužbe zmanjša. Zelo uporaben je tudi požarni zid, ki ga novejši Windowsi že vsebujejo.

Vse bolj pereča je tudi varnost e-pošte oziroma zloraba zasebnosti in vdor v tuja gesla. Po mnenju **Vasje Vehovarja**, vodje raziskave RIS, je teh težav z leti sicer manj, vendar vse več podjetij in zasebnikov po e-pošti pošilja podatke z zaupno vsebino. In kako varni smo, kadar pošiljamo tovrstna e-sporočila? **Matej Kovačič**, avtor knjige Zasebnost in internet, meni, da je ravno prestrezanje e-pošte ena izmed nevarnosti za uporabnike interneta. E-sporočila je mogoče preprosto prestrezati in v njih iskati glavne besede, saj se e-posta po internetu načeloma prenaša nešifrirano, kot navadno besedilo. Poleg tega imajo do e-pošte svojih uporabnikov upravitelji in posredniki poštnih strežnikov večinoma prost dostop. Dodatno nevarnost predstavlja dejstvo, da je nad e-pošto z današnjo tehnologijo že mogoče izvajati množičen nadzor. Upabniki se najbolj učinkovito zaščitijo s šifriranjem, elektronskim podpisom ter oceno stopnje tveganja.

Vaš komentar na članek →

Copyright Dnevnik 2003 (C)